

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/117/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717205602
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8717205602.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX/X, XXX XX Q. R., t. č. R. XX/XX, XXX XX Q. R., zastúpená Združenie Brániť sa oplatí-BSO, so sídlom Potočná 37, 080 01 Prešov, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 01 Piešťany, právne zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 01 Piešťany, o obnovu konania, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 15Csp/20/2017-54 zo dňa 25. marca 2019, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že :
„I. Súd povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde Poprad pod spisovou značkou 13Ro/611/2014.

II. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 397 písm. e), § 398, § 403 ods. 1, § 414, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že v konaní sp. zn. 13Ro/611/2014 vedenom na Okresnom súde Poprad sa spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. voči žalobkyni domáhala zaplata sumy 1.664,50 Eur s prísl., titulom neplatennej úverovej zmluvy. Súd vo veci dňa 27.11.2014 vydal platobný rozkaz ktorý nadobudol právoplatnosť 30.12.2014. Na základe úverovej zmluvy bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške úverového rámca 1.327,76 Eur. Zmluva v časti obsahuje malé, nečitateľné písmo. V bode 3 zmluvy je uvedené, že táto úverová zmluva slúži zároveň aj ako dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Úverová zmluva neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, preto úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrh na povolenie obnovy konania je dôvodný. Žalobkyňa podala návrh včas, keď o dôvode obnovy konania sa dozvedela od Združenia Brániť sa oplatí až dňa 28.04.2017 a návrh bol podaný dňa 02.05.2017. Návrh na obnovu konania bol podaný v subjektívnej ako aj v objektívnej lehote. Súd bol toho názoru, že je daný dôvod pre obnovu konania vyplývajúci z 397 písm. e) Civilného sporového poriadku. Mal za to, že nie všetky rozsudky Súdneho dvora alebo

súdu prvého stupňa sú preložené do slovenského jazyka a takéto cudzojazyčné rozsudky nemôžu byť podkladom na začatie plynutia trojmesačnej lehoty na podanie prípadného návrhu na obnovu konania. Samotná skutočnosť objavenia pochybností o kvalite spotrebiteľskej zmluvy vyvoláva pochybnosť, či nejde o neprijateľné zmluvné podmienky a priemerný spotrebiteľ nemá vedomosť o tom, že dochádza zo strany dodávateľa k porušeniu spotrebiteľských práv cez neprijateľné zmluvné podmienky a nepodanie odporu proti tomuto platobnému rozkazu je vzorovým príkladom konania spotrebiteľa, ktorý nedokáže posúdiť nekalé praktiky v zmluvách a neprijateľné zmluvné podmienky, preto mal súd za to, že existovali zákonné podmienky v čase podania návrhu na povolenie obnovy konania a odkázal aj na početné rozhodnutia odvolacieho súdu v obdobných veciach. Nečinnosť spotrebiteľa nemôže byť považovaná za konkludentný súhlas, ale je len prejavom jeho rezignácie a neinformovanosti ako spotrebiteľa a súd mal za to, že bola dostatočným spôsobom preukázaná dôvodnosť a včasnosť podanej obnovy konania. V tejto súvislosti súd poukázal na uznesenie KS Prešov, sp. zn. 3Co/60/2016 a rozsudky Súdneho dvora EÚ C-168/05 z 26.10.2006, C-240/98 z 27.06.2000, C-473/00 z 21.11.2002, C-14/83 z 10.04.1984 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 MCdo 20/2009. Pokiaľ úverová zmluva na plnenie ktorej bola žalobkyňa zaviazaná platobným rozkazom obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a platobný rozkaz bol vydaný v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora EÚ, ide o dôvod na obnovu konania. V konaní tak žalobkyňa prostriedkami procesného útoku preukázala dôvodnosť obnovy konania.

5. O trovách konania rozhodol tak že žalobkyni ako úspešnej strane sporu náhradu trov konania nepriznal, keď si náhradu trov konania neuplatnila.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že povolenie obnovy konania v prípade, že vo veci bolo už raz právoplatne rozhodnuté považuje za v rozpore so zásadou zákonnosti a právnej istoty, ktorá spochybňuje a narúša zákonnosť pôvodných rozhodnutí, čo isto nemôže byť cieľom zákonnej úpravy. Uviedol, že účelom inštitútu právoplatnosti je zabezpečenie právnej istoty a poskytnutie ochrany v konaní preukázaným (zisteným) právam, pričom tento ochranný prvok sa prejavuje tým, že úspešný žalobca je právoplatným rozhodnutím chránený pred novou žalobou vznesenou žalovaným, ktorou by bol popieraný jeho súdom určený nárok a naopak, neúspešný účastník je chránený proti úspešnému, a to predovšetkým vtedy, ak by tento opätovne podal žalobu o rovnakom plnení. Poukázal na to, že súd už pred vydaním platobného rozkazu skúmal zákonné prekážky a dôvody, ktoré by mohli brániť priznať plnenie a tiež musel vyhodnotiť platnosť a tiež bezúročnosť a bezpoplatkovosť úverovej zmluvy pred vydaním platobného rozkazu, preto v zmysle uvedených špecifík prekážky res iudicata považoval jej aplikáciu v predmetnom prípade za splnenú. Zároveň dal do pozornosti, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne, avšak návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci. Namietal, že žalobkyňa v žalobe žiadnym spôsobom nespochybnila nedostatočné zistenie skutkového stavu, ale napádala, že konajúci súd nemal platobný rozkaz vôbec vydať z dôvodu, že spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Zotrvával aj na námietke, že žalobkyni uplynula subjektívna lehota na podanie žaloby na obnovu konania a jej vyjadrenie o začatí plynutia subjektívnej lehoty považuje za účelové. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietal a priznal žalovanému náhradu trov konania.

7. K podanému odvolaniu sa žalobkyňa vyjadrila tak, že v celom rozsahu sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie aj s jeho odôvodnením. Uviedla, že sudca v konaní veľmi odborne, profesionálne a správne právne posúdil skutočnosti a vo veci rozhodol zákonne. K predmetnej veci ešte uviedla, že vydaný platobný rozkaz je absolútne neplatný, pretože ho vydal vyšší súdny úradník, a tento nie je zákonný sudca. Platobný rozkaz sa vníma ako rozsudok v mene Slovenskej republiky, preto musí byť podpísaný zákonným sudcom. Posúdenie tejto skutočnosti nechala na odvolací súd. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad

vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

13. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávny právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

14. Obnova konania predstavuje jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov, čo znamená, že pre uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť dané osobitné dôvody. Obnovou konania dochádza k narušeniu princípu právnej istoty sporových strán, preto takéto narušenie musí byť vyvážené sprísnením podmienok pre pripustenie obnovy konania. Mimoriadnym opravným prostriedkom zákon umožňuje napadnúť len právoplatné rozhodnutia, a to len z dôvodov taxatívne určených zákonom a tiež len v lehote určenej zákonom, pričom prípadné zmeškanie takejto lehoty má za následok preklúziu práva podať žalobu na obnovu konania.

15. Vo vzťahu k samotným podmienkam obnovy konania možno rozlišovať dve skupiny podmienok, a to subjektívne podmienky prípustnosti a objektívne podmienky prípustnosti. Žalobu na obnovu konania môže podať len subjekt oprávnený, pričom žaloba môže smerovať proti ktorémukoľvek právoplatnému rozsudku, teda či už rozsudku súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu, ako aj proti rozsudku čiastočnému, medzitýmnemu, rozsudku pre zmeškanie, rozsudku pre uznanie nároku. Žalobou na obnovu konania možno však napadnúť aj právoplatné uznesenie o schválení zmiernosti a právoplatný platobný rozkaz za

podmienky, že dôvody obnovy konania možno vzťahovať na predpoklady, za ktorých došlo k vydaniu takýchto právoplatných súdnych rozhodnutí.

16. Konanie o obnove konania prebieha v dvoch fázach. Prvá fáza (iudicium rescindens) je zameraná na skúmanie, či obnova konania je procesne prípustná, pričom v tejto fáze súd rozhoduje o tom, či žalobe na obnovu konania vyhovie, a teda obnovu konania povolí, alebo žalobu na obnovu konania zamietne, a teda žiadna obnova konania nenastane. O tejto fáze možno hovoriť, že je obligatórna, pretože súd musí vždy rozhodnúť o žalobe na obnovu konania. Druhá fáza (iudicium rescissorium) nastáva vtedy, ak výsledkom prvej fázy je rozhodnutie súdu o povolenie obnovy konania, teda ak súd žalobe na obnovu konania vyhovie. V tejto fáze následne dochádza k novému prerokovaniu a rozhodnutiu veci.

17. Žalobkyňa v podanej žalobe dôvodila obnovu konania v zmysle § 397 písm. e) C.s.p., teda, že vydaný platobný rozkaz je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné. Princíp priority európskeho (komunitárneho) práva je pretavený aj do zásady prednosti rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, Rady EÚ či Komisie, vo vzťahu k vnútroštátnemu rozhodnutiu. Každé rozhodnutie vnútroštátneho súdneho orgánu musí byť konformné s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, resp. s rozhodovacou činnosťou Rady EÚ alebo Komisie. Takýmto rozhodnutím je napríklad rozhodnutie Rady Európskej únie či rozhodnutie Európskej komisie o štátnej pomoci.

18. V pôvodnom konaní sp. zn. 13Ro/611/2014 sa žalovaný (tam v postavení žalobcu) domáhal prostredníctvom vydania platobného rozkazu zaplata sumy 1.664,50 Eur s prísl. z titulu uzatvorenej úverovej zmluvy so žalobkyňou (tam v postavení žalovanej), predmetom ktorej bolo poskytnutie revolvingového úveru YES. Z obsahu takto uzatvorenej úverovej zmluvy vyplýva, že táto mala v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinného v čase jej uzatvorenia charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože ide o štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzatvorená medzi dodávateľom (v tomto konaní v postavení žalovaného), pretože pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom (v tomto konaní v postavení žalobkyne), keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na predmetnú zmluvu bolo preto potrebné aplikovať prednostne ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách.

19. Ako uviedol súd prvej inštancie, uzatvorená úverová zmluva na základe ktorej bola v pôvodnom konaní žalovanému prisúdená požadovaná istina s prísl. obsahovala zjavné nedostatky, ktoré spotrebiteľské právo v čase uzatvorenia takejto zmluvy postihovalo sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, prípadne nedostatky, ktoré možno označiť ako neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Z obsahu takto uzatvorenej zmluvy vyplýva, že v nej skutočne absentuje minimálne údaj o RPMN, ktorý ako jeden zo zákonom požadovaných náležitostí museli a aj v súčasnosti musia spotrebiteľské zmluvy obsahovať, pretože ide o jednej z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa. Už len uvedená absencia tohto údaju spôsobuje v zmysle vtedy platnej a účinnej právnej úpravy na ochranu spotrebiteľa sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, tzn. že spotrebiteľ je povinný vrátiť len istinu skutočne mu poskytnutého spotrebiteľského úveru. Z obsahu spisu pôvodného konania, však nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie minimálne uvedenou otázkou zaoberal, pretože v danej veci bol vydaný platobný rozkaz, t.j. súd rozhodol len na základe predložených dôkazov a vyjadrení zo strany žalovaného, ktoré nejavili znaky spornosti. Odvolací súd ďalej poukazuje aj na súdom prvej inštancie zdôraznené malé a nečitateľné písmo, rovnako aj na to, že uzatvorená zmluva na predtlačí obsahovala zároveň aj ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy, pričom takéto podmienky vykazujú znaky neprijateľnosti (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/62/2018 zo dňa 10.01.2019). Odvolací súd rovnako dáva do pozornosti aj platobným rozkazom priznanú výšku úrokov z omeškania 21,48%, ktoré boli priznané nad limit stanovený nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v rozhodnom období, pretože ako vyplýva aj z historického prehľadu vývoja sadzby zákonných úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch, v čase vydania platobného rozkazu, t.j. 27.11.2014, sadzba zákonných úrokov z omeškania bola vo výške 5,05% ročne.

20. Na základe vyššie uvedeného možno teda dospieť k záveru, že súd prvej inštancie z úradnej povinnosti neskúmal či uzatvorená spotrebiteľská zmluva spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti, ako ani neprijateľnosť dojednaní obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve, čím súd prvej inštancie v pôvodnom konaní v rozpore s rozsudkom Európskeho súdneho dvora vydaným vo veci Océano

Grupo Editorial C-240/98 až C-244/98 ukladajúcim národnému súdu i z vlastnej iniciatívy určiť, či je zmluvná podmienka neprimeraná alebo nečestná alebo nepriznať plnenie z takejto neprimeranej alebo nečestnej podmienky. Cieľom čl. 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je zabezpečenie členskými štátmi, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nekalej povahe takých podmienok. Účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť len ak národný súd má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

21. Odvolací súd poukazuje na to, že predmetná vec je ešte špecifická tým, že žalovaný v pôvodnom konaní návrhom na vydanie platobného rozkazu uplatňoval plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok (dohoda o zrážkach zo mzdy, malé a nečitateľné písmo) ako aj zo spotrebiteľskej zmluvy neobsahujúcej všetky zákonom stanovené náležitosti, pričom toto plnenie mu bolo priznané právoplatne nie sudcom, ale administratívnym zamestnancom súdu, avšak podaným odvolaním sa snaží zvrátiť proces obnovy konania a udržania takéhoto problematického platobného rozkazu. Odvolací súd poukazuje na to, že aplikačná prax synonymne používa k termínu neprijateľná zmluvná podmienka aj termín nečestná zmluvná podmienka, pritom sú všeobecne známe obavy, že spotrebiteľia nie vždy dokážu posúdiť prípadnú hrubú nerovnováhu zmluvných podmienok. Samozrejme, nemožno poprieť, že rozkazné konanie (konanie o návrhu na vydanie platobného rozkazu) je prípustné aj v spotrebiteľských sporoch, avšak treba poznamenať, že je aj najčastejšie spochybňované z pohľadu, že priemerný subjekt práva nepoukáže na nečestnosť formulárových zmluvných klauzúl.

22. Zatiaľ čo obnova konania smeruje k znovuo tvoreniu právnej možnosti súdnej kontroly zmluvných podmienok, na ktorú sa zdá súd v pôvodnom konaní rezignoval, tak žalovaný sleduje v demokratickej spoločnosti neželaný stav, a to udržanie právoplatnosti platobného rozkazu inter alia aj na plnenie zo zakázaných zmluvných podmienok, a teda stav unijným právom neželaný a dokonca stav, ktorý súdny dvor odporučil členským štátom odstraňovať rovnako intenzívne ako ukladajú vnútroštátne pravidla verejného poriadku, teda pravidlá, ktorých dodržiavanie treba vždy za každých okolností v demokratickej spoločnosti vyžadovať.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že by nemali byť pochybnosti o tom, že neprijateľná zmluvná podmienka sa nemôže používať, a že členské štáty majú prijať účinné opatrenia, aby sa zabránilo ďalšiemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Napriek povinnosti žalovaného konať voči spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou tento ako žalujúca strana v pôvodnom konaní si plnenie z takejto problematickej klauzuly uplatnil a sám si uplatnil aj nečestnú podmienku v rozkaznom konaní, ktoré je typickým procesom bez pojednávania. Naopak, ak sa sleduje verejné prejednanie veci, tak je to súd, ktorý po skonštatovaní pochybenia v základnom konaní povolil obnovu konania a vec smeruje práve k pojednávaniu a verejnému prejednaniu veci.

24. V rámci skráteného (rozkazného) konania súdy nie vždy dokážu takéto problematické klauzuly vyhodnotiť. Riziko súvisí práve s tým, že sa v rozkaznom konaní dokazovanie a pojednávanie spravidla nevykonáva. V predmetnej veci súd prvej inštancie v pôvodnom konaní žalovanému vyhovel a priznal mu voči žalobkyni plnenie spolu s úrokom z omeškania, ktorý ako už bolo konštatované bol nad nariadením stanoveným limitom, pričom z odvolania žalovaného je zrejmé, že tento stav a výsledok má záujem udržať. Podľa názoru odvolacieho súdu v prvoinštančnom konaní o obnove konania súd konal v súlade s princípmi súkromného procesného práva a použil adekvátne výkladové pravidla.

25. Odvolací súd považuje za potrebné a pre úplnosť ešte poznamenať, že ak žalovanému právo na plnenie patrí, povolením obnovy nestratí nič a pred verejnosťou na pojednávani má možnosť svoju pohľadávku obhájiť. Vylúčiť však nemožno ani (znovu) priznanie plnenia z problematických podmienok. Na druhej strane je žalobkyňa ako spotrebiteľ, ktorej sa v základnom procese nedostalo adekvátnej a Súdnym dvorom opakovane prízvukovanej ex offo súdnej kontroly zmluvných podmienok.

26. K námietke žalovaného, že pred vydaním platobného rozkazu v pôvodnom konaní súd prvej inštancie preskúmal prekážky a dôvody bezúročnosti, bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, odvolací súd uvádza, že tento argument nemožno považovať za vecne správny, pretože právna pozícia žalovaného sa podstatne sa vo svetle rozsudku Súdného dvora Európskej únie vo veci C-49/14. Žalovaný nerozlišuje platobný rozkaz, ktorým sa priznalo plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a teda v rozpore s § 397

písm. e) C.s.p.. Odvolací súd je toho názoru, že takýto platobný rozkaz, po rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-49/14, v exekučnom konaní nie je materiálne vykonateľný v časti na plnenie z neprijateľnej podmienky a naopak, pri adekvátnom výklade práve obnova konania predstavuje účinný (efektívny) prostriedok ochrany pri napĺňaní cieľa článku 6 odsek 1, článku 7 odsek 1 Smernice 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

27. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že v pôvodnom konaní platobný rozkaz s účinkami rozsudku vydal administratívny zamestnanec súdu, nie sudca, a to v období existencie registrov „Ro“, na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a dojednanie úrokov z omeškania nad limit stanovený nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. bol opakovane predmetom rozhodovania súdov SR vrátane tunajšieho súdu (porovn. rozsudok vo veci sp. zn. 7Co/395/2015).

28. Odvolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti ešte rozsudok Súdneho dvora z 18. februára 2016 vo veci C-49/14, Finanmadrid EFC SA proti J. V. A. Zambranovi a spol., kde Súdny dvor uviedol, že: „Pokiaľ ide o zásadu efektivity, dodržiavanie ktorej členskými štátmi treba posúdiť najmä vzhľadom na kritériá uvedené v bodoch 43 a 44 tohto rozsudku, treba poznamenať, že podľa znenia článkov 815 a 816 LEC preskúmanie návrhu na vydanie platobného rozkazu zo strany „Secretario judicial“ sa obmedzuje na overenie dodržiavania formálnych náležitostí, ktorým takýto návrh podlieha, najmä presnosti, vzhľadom na dokumenty pripojené k uvedenému návrhu, sumy požadovanej pohľadávky. Podľa španielskeho procesného práva teda nepatrí do právomoci „Secretario judicial“ posúdiť prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve, ktorá je základom pohľadávky. Okrem toho treba pripomenúť, že rozhodnutie „Secretario judicial“, ktorým sa končí konanie o vydaní platobného rozkazu, získava právnu silu rozhodnutej veci, čo robí nemožným preskúmanie nekalých podmienok v štádiu výkonu platobného rozkazu z jediného dôvodu, že spotrebiteľia nepodali odpor proti platobnému rozkazu v lehote na to stanovenej a že „Secretario judicial“ nepredložil vec sudcovi. V tejto súvislosti treba poznamenať po prvé, že existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľia nepodajú požadovaný odpor buď z dôvodu mimoriadne krátkej lehoty stanovenej na tento účel, alebo z dôvodu, že ich od výkonu práva na obranu môžu odradiť trovy spojené so súdnym podaním, ktoré vzniknú v pomere k výške napadnutého dlhu, alebo z dôvodu, že nepoznajú alebo si neuvedomujú rozsah svojich práv, alebo napokon z dôvodu, že návrh na vydanie platobného rozkazu podaný predajcom alebo dodávateľom má obmedzený obsah, a teda z dôvodu neúplnosti informácií, ktorými disponujú (pozri v tomto zmysle rozsudok Banco Espanol de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, bod 54). Po druhé z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že „Secretario judicial“ je povinný predložiť vec sudcovi, iba ak dokumenty pripojené k návrhu ukazujú, že požadovaná suma nie je presná. Za týchto okolností, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 75 svojich návrhov, treba konštatovať, že právna úprava sporná v konaní vo veci samej, týkajúca sa podmienok uplatňovania zásady právnej sily rozhodnutej veci v rámci konania o vydaní platobného rozkazu sa nezdá byť v súlade so zásadou efektivity, keďže v konaniach začatých predajcom alebo dodávateľom, v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie ochrany, ktorú spotrebiteľom má poskytovať smernica 93/13. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na prvú a druhú položenú otázku odpovedať, že smernica 93/13 sa má vykladať tak, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava v konaní vo veci samej, ktorá neumožňuje súdu konajúcemu vo veci výkonu platobného rozkazu posúdiť ex offo nekalú povahu zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ak orgán konajúci o návrhu na vydanie platobného rozkazu nie je príslušný na vykonanie takého posúdenia.“

29. V súvislosti s vyššie uvedeným rozsudkom Súdneho dvora podal Krajský súd v Prešove vo veci C-448/17 návrh prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie k výkladu rozsudku vyššie uvedeného Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-49/14, a to v znení: „Či rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-49/14 možno vykladať aj tak, že dopadá aj na právnu úpravu akou je slovenská právna úprava skráteného konania, ktorá síce umožňuje v skrátenom konaní nevydať platobný rozkaz v prípade neprijateľných zmluvných podmienok, ale na druhej strane umožňuje vydávať platobné rozkazy s účinkami rozsudkov aj administratívnym zamestnancom súdu bez vykonania dokazovania, bez pojednávania, bez posúdenia veci sudcom, v tzv. registri „Ro“. Súdny dvor rozsudkom zo dňa 20.09.2018 vo veci C-448/17 aj na uvedenú prejudiciálnu otázku odpovedal tak, že: „Vzhľadom na tieto úvahy je potrebné odpovedať na tretiu až piatu otázku tak, že smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej

povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“

30. Obnova konania tak predstavuje účinný prostriedok ochrany, a ak je naplnený dôvod obnovy konania (rozpor platobného rozkazu s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie), má mať prednosť pred opatrením exekučného súdu, ktorý by nemal v časti neprijateľnej zmluvnej pokuty problematický exekučný titul vykonať. V prípade pochybností otázka, či obnova konania predstavuje účinný prostriedok, či predstavuje efektívne opatrenie podľa článok 6 odsek 1, článok 7 odsek 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, môže byť prípadne predmetom prejudiciálneho konania.

31. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalovaného uvedenom v odvolaní o význame princípu právnej istoty, rozdiel je len v tom, že na takomto pravidle nemožno trvať v prípade neprijateľnej zmluvnej podmienky (podstatný dôvod na netrvanie). Odkaz odvolateľa na princíp res iudicata a princíp právnej istoty podľa odvolacieho súdu sleduje len odvedenie pozornosti od vážnejšieho problému, ktorým je používanie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Judikatúra k princípu res iudicata uvádza aj možnosť jeho narušenia (viď I. ÚS 120/2010).

32. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať v súlade so závermi súd prvej inštancie, že v pôvodnom konaní nebolo zohľadnené minimálne rozhodnutie Európskeho súdneho dvora ukladajúce povinnosť súdu z vlastnej iniciatívy posúdiť neprijateľnosť zmluvných dojednaní, a teda bol naplnený dôvod pre povolenie obnovy konania podľa ustanovenia § 397 písm. e) C.s.p..

33. K námietke žalobcu týkajúcej sa zotrvania na námietke uplynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby na obnovu konania odvolací súd uvádza, že civilný sporový poriadok pre prípustnosť podania žaloby na obnovu konania vyžaduje okrem iného podanie žaloby v rámci plynutia trojročnej objektívnej a trojmesačnej subjektívnej lehoty. Subjektívna lehota plynie v rámci objektívnej lehoty, čo znamená, že pre splnenie tejto podmienky musí byť žaloba na obnovu konania podaná v rámci plynutia oboch lehôt. Civilný sporový poriadok však pripúšťa v § 404, aby za splnenia podmienok upravených v § 403 ods. 1 C.s.p. mohla byť žaloba podaná aj po uplynutí objektívnej lehoty, avšak za predpokladu, že naďalej ostane zachovaná subjektívna lehota. Žalobkyňa podala žalobu na obnovu konania z dôvodu uvedeného v § 397 písm. e) C.s.p., pričom v zmysle § 404 písm. c) C.s.p. sa na plynutie objektívnej lehoty neprihliada, teda dôležitý je moment, kedy sa žalobkyňa dozvedela, resp. kedy sa mohla dozvedieť o dôvode na obnovu konania. Žalobkyňa v podanej žalobe uviedla, že o dôvode na obnovu konania sa dozvedela až od Združenia Brániť sa opláť, čo na pojednávaní potvrdil aj splnomocnený zástupca tohto združenia. Z obsahu spisu, ako aj vyjadrení vyplýva, že žalobkyňa oslovila združenie dňa 28.04.2017, a v tento deň bol podpísaný aj súhlas so spracovaním osobných údajov. Od uvedeného dňa, t.j. od 28.04.2017 tak možno začať počítať plynutie subjektívnej lehoty, ktorá by žalobkyni uplynula dňa 28.07.2017. Z obsahu spisu však vyplýva, že žaloba bola podaná dňa 02.05.2017, teda v rámci plynutia subjektívnej lehoty.

34. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetlil, prečo bolo logicky akceptovateľné zohľadniť návrh na obnovu konania a aplikačná prax plne podporuje závery súdov, pretože vôbec nie je ojedinelé, že spotrebiteľ sa mobilizuje častokrát až v čase exekučného konania. Následne treba už len rozlišovať, či nejde práve o prípad spadajúci pod priemerného spotrebiteľa, u ktorého existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že nedokáže vyhodnotiť zmluvné podmienky ako neprijateľné. Zákonite sa natíska otázka, že ak existuje takéto nebezpečenstvo v čase kontraktácie, o čo menšie nebezpečenstvo je v čase doručenia platobného rozkazu. Za takých okolností je plne logická úvaha súdov o uznaní okamžiku, kedy sa žalovaná dozvedela o problematickej povahe plnenia priznaného platobným rozkazom (rozpor platobného rozkazu s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie) od združenia, ktoré poskytuje ochranu a poradenstvo spotrebiteľom.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené teda možno konštatovať, že žalobkyňa podala žalobu na obnovu konania v rámci subjektívnej lehoty, preto námietka žalovaného v tejto súvislosti bola odvolacím súdom vyhodnotená ako nedôvodná.

36. Preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p., po vyčerpaní relevantných odvolacích dôvod, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil, keď tento správne rozhodol i o nároku na náhradu trov konania. Aj v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správne, úplné a presvedčivé odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti trov konania.

37. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).